

På bildens baksida noteras att detta är Storsjö kapells affärscentra, varken mer eller mindre. Lägga märke till de två hässjorna mitt i kommersens medelpunkt. Årtal? Försvarsstaben som alltid skulle tillåta flygfotografering har daterat beslutet till den 12 mars 1960.

FOTO: AERO-BILDER AB

På 1950-talet motoriserades Sverige, så också Jämtland. Och i takt med bilismens tillväxt växte bensinstationernas antal kraftigt. Varje by med självaktning skulle ha ett mack. Det här är Nynäs bensinstation i Lugnvik. Tiden är tidigt 60-tal.

– Hemligheten med bra flygbilder är att ta dem snett uppifrån.

En bild av en annorlunda tid och ett annorlunda hantverk. Östersunds skinnberederi i Lugnvik.

Jämtland som det såg ut förr – lite snett uppifrån

Hans fotografier finns på finrumsväggar överallt. Ståtligt inramade fyrfärgsbilder bland svartvita mostrar, farbröder och nygifta. Men Pereric Öberg är en speciell fotograf. Han porträtterar hela Sverige. Snett uppifrån.

– Och det var här i Jämtland det började. Jag har ett väldigt gott öga till det här länet, säger han.
Han är vd för Svenska Aero-bilder AB. Ett företag med sju anställda och affärsdelen att plåta och sälja bilder av svenska torp, slott och herresäten:
– Det handlar till största delen om hus ut-

anför städerna. Lantbruk, egnahem, villor, berättar Pereric.
Det är egentligen en gammal födkrok nästan lika gammal som flyget självt. Men varan är fortfarande intressant och efterfrågad hävdar Pereric.
Satellittekniken har inte saboterat affärsverksamheten. Ätminstone inte än.

– Hittills har ingen sagt att man inte varit intresserad av ett flygfoto eftersom man printat ut en bild från Google, säger Pereric.
Googles satellitbilder visar nämligen en väldigt grymig och lågupplöst landsbygd.
– Dessutom är kameravinkeln rakt uppifrån, påpekar Pereric.
Och det gör ingen hemmansägare särskilt nöjd. Man ska se nybyggda altanen, fina burspråket och den lövsågade groggverandan.
– Hemligheten med bra flygbilder är att ta dem snett uppifrån.
Förr åkte flygfotografen Piper Cub. I dag är det helikopter som gäller:
– Det är mycket smidigare. Man kan ta

från olika vinklar på låg höjd. Inga vingslag som skymmer. Man kan till och med ta bort dörren.
Men det kostar.
– 6 000 kronor timmen, säger Pereric.
Så det säger sig självt att säljaren har en nyckelroll i företaget.
– Det är som i Vilda västern. Skjut först och fråga sen, säger Pereric och fyrar av ett

leende som skulle sälja en Volvologga på en Bukowskiauktion.
Han vet vad det handlar om för han anställdes som säljare. Pereric har krängt flygbilder i många jämtländska hem.
Företagets grundare, gotlänningen Frans Norman drunknade i Ännsjön 1993 och Pereric fick axla ansvaret för firman, först som tillförordnad vd och 2003 som firmans ägare.
– Jag har jobbat 30 år i företaget. Men allt började faktiskt här i Jämtland. Jag älskar det här landskapet. Byarna ligger öppet. Det är nära till fjäll och sjöar. I Småland är det helt annat. Bara skog och skog ...
Flygfotografering är inte bara en krass inkomstkälla. Pereric ser också verksamheten

Förr var det flygplan som gällde. Numer åker Pereric Öberg helikopter när han fotografierar. "Det är mycket smidigare"

som en kulturhistorisk dokumentering:
– Om femtio år är kanske dagens ensilagebalar försvunna. De finns, precis som häss-

jorna, bara kvar på våra arkivbilder.
Svenska Aero-bilder har köpt in samlingar från andra, nerlagda företag i samma bransch.
– Totalt har vi fem miljoner bilder.
Bilderna som ÖP lånat av Svenska Aero-bilder speglar inte bara landskap och byggnader som de såg ut för 50 år sedan. Det visar också dynamiken och brytningen mellan bondesamhälle och industrialism. Det här var en tid då bilismen exploderade och snart sagt varje by hade en nyanlagd bensinmack. Men man ser också välmående lantbruk och stora lägger med långa hässjor.
Massturismen väntade bakom pensionatets stugknut men flygfotografen fångar ett stillsamt bytorg i Åre. Ännu några år

av relativt lugn – sen kom kabinbanan och Stenmark.
Här finns också mängder av livskraftiga små lantbutiker, till och med ett skinnberederi i Lugnvik.
Många av bilderna saknar årtal, men de spänner uppskattningsvis över ett tiotal år. Från 1950 till tidigt 60-tal.
Torgny Jonsson
063-161631
torgny.jonsson@op.se

FLER BILDER PÅ NÄSTA UPPSLAG